

ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังในระยะท้าย การรักษาด้วยยา และควบคุมอาหารมักไม่เพียงพอ เนื่องด้วยน้ำและของเสียคั่งค้างในร่างกายมาก อาจได้รับการบำบัดทดแทนไตช่วย เพื่อขจัดของเสีย เกลือแร่ และน้ำส่วนเกินออก

1. การล้างไตทางช่องท้อง (PD)

เป็นการกำจัดน้ำส่วนเกิน และของเสีย ออกจากร่างกาย โดยผ่าตัดฝังสายท่อล้างไตไว้ในช่องท้องเพื่อใส่น้ำยาล้างไตลงไป และอาศัยผนังช่องท้องในการแลกเปลี่ยนของเสีย

ข้อดี

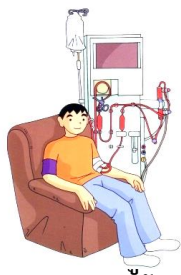
- ค่าของเสียในเลือดค่อนข้างคงที่เพราะมีการขจัดของเสียออกตลอดเวลา
- สามารถรับประทานอาหารและน้ำได้มากเพราะมีการขจัดของเสียได้อย่างต่อเนื่อง
- สามารถปรับเวลาและจำนวนครั้งในการทำให้เหมาะสมได้ อาจทำทุกวัน วันละ 4 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 4-6 ชั่วโมง โดยเปลี่ยนถุงน้ำยาเอง สามารถดำรงชีวิตได้ตามปกติ ไม่ต้องมาโรงพยาบาลบ่อยๆ
- ปลอดภัยมากกว่าในผู้ที่มีภาวะแทรกซ้อนเช่นโรคหัวใจหรือโรคหลอดเลือดสมอง

ข้อควรระวัง

- กำหนดปริมาณในการดื่มน้ำออกจากร่างกายได้ไม่แน่นอน
- อาจมีระดับน้ำตาลในเลือดสูง เนื่องจากร่างกายดูดซึมน้ำตาลจากน้ำยาล้างไตได้

- มีโอกาสติดเชื้อของเยื่อช่องท้องและแผลหน้าท้องได้ ถ้าไม่ได้ดูแลเรื่องการปราศจากเชื้ออย่างเหมาะสม

2. การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemo)

เป็นการนำเลือดออกทางหลอดเลือดแดงที่แขนหรือที่อื่น ๆ มาผ่านตัวกรอง เลือดที่เครื่องไตเทียม เพื่อฟอกเอาของเสียและน้ำส่วนเกินออกจากร่างกายแล้วจึงส่งเลือดที่ผ่านกรายทางหลอดเลือดดำ การรักษาด้วยวิธีฟอกเลือดนี้ จะทำสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 4 ชั่วโมง

ข้อดี

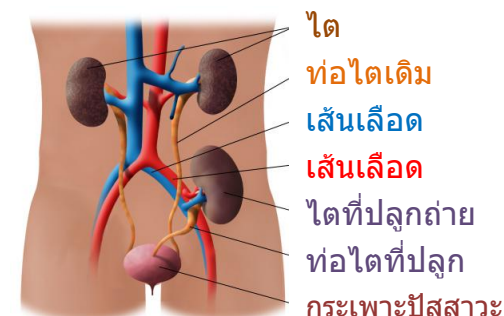
- กำหนดปริมาณน้ำที่จะดึงออกจากร่างกายได้แน่นอน ผ่านการควบคุมด้วยเครื่องไตเทียม
- ปฏิบัติโดยพยาบาลไตเทียมผู้ชำนาญการ

ข้อควรระวัง

- ระดับของเสียไม่คงที่ จะลดลงหลังฟอกเลือดแล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้น จนกว่าจะได้รับการฟอกเลือดอีกครั้งใน 2-3 วันต่อมา
- ผู้ป่วยต้องจำกัดชนิดอาหาร ผลไม้ และน้ำเพราะร่างกายจะสะสมของเสียและน้ำไว้ จนกว่าจะถึงวันฟอกเลือด
- อาจมีข้อจำกัดในผู้ป่วยโรคหัวใจ อาจเกิดความดันโลหิตต่ำ หัวใจขาดเลือดหรือเดินผิดจังหวะได้ขณะดึงเลือดออกจากร่างกาย

- มีโอกาสติดเชื้อขณะฟอกเลือด หรือติดเชื้อที่สายฟอกเลือด และนำไปสู่การติดเชื้อในกระแสเลือดได้

3. การผ่าตัดปลูกถ่ายไต (KT)

เป็นการผ่าตัดนำไตของญาติที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับผู้ป่วยหรือคู่สมรสหรือผู้บริจาคอวัยวะที่เพิ่งเสียชีวิตหรือสมองตายแต่ไตยังทำงานปกติมาใส่ให้ผู้ป่วย ผู้ป่วยจะมีไตเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก 1 อันและต้องกินยากดภูมิคุ้มกันต่อเนื่อง

ข้อดี

- ไตที่ปลูกถ่ายสามารถทำหน้าที่ได้เหมือนหรือใกล้เคียงปกติ
- สามารถดำรงชีวิตได้ใกล้เคียงคนปกติ

ข้อควรระวัง

- อาจมีการสลัดไตเกิดขึ้น ทำให้สูญเสียไตที่ปลูกถ่าย
- มีความเสี่ยงต่อการผ่าตัดและผลข้างเคียงของยากดภูมิคุ้มกันที่ได้รับหลังปลูกถ่ายไต รวมทั้งการติดเชื้อ

ค่าใช้จ่ายในการบำบัดทดแทนไต

หลักประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า	ประกันสังคม	กรมบัญชีกลาง (ข้าราชการ)
<ul style="list-style-type: none"> การล้างไตทางช่องท้อง 		
ทุกราย เบิกได้ไม่เกิน 15,000 บาท ต่อเดือน	ทุกราย เบิกได้ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อเดือน	เบิกราชการได้ตามจริง ใน รพ. ของรัฐ
<ul style="list-style-type: none"> การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม 		
เฉพาะการล้างไตทางช่องท้องเท่านั้น (ยกเว้น มีข้อห้าม) เบิกได้ 1,500 บาท ต่อครั้ง ไม่จำกัดจำนวนครั้ง *	เบิกได้ 1,500 บาท ต่อครั้ง ไม่เกิน 3 ครั้ง ต่อสัปดาห์ (ร่วมจ่ายส่วนเกิน-ถ้ามี)	เบิกได้เต็มใน รพ.ของรัฐ 2,000 บาทต่อครั้ง ไม่จำกัดจำนวนครั้ง (ร่วมจ่ายส่วนเกิน-ถ้ามี)
<ul style="list-style-type: none"> การผ่าตัดปลูกถ่ายไต 		
ก่อน / ช่วงผ่าตัด เหมาจ่ายกับ รพ. ที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนผ่าตัด เบิกได้ไม่เกิน 30,000 บาท ช่วงผ่าตัด เบิกได้ไม่เกิน 230,000 บาท	เบิกราชการได้ตามจริง ใน รพ. ของรัฐ
หลังผ่าตัดเบิกได้ในสัดส่วนตามระยะเวลาหลังการปลูกถ่ายไต		

(ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2556

สิทธิการเบิกจ่ายอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้)

* ผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และมีโรคเรื้อรังกับอวัยวะอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น โรคหัวใจ ปอด ตับ และฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในสถานบริการขนาดใหญ่ ที่มีการให้บริการห่อผู้ป่วยไอซียู เบิกได้ 1,700 บาทต่อครั้ง

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสิทธิการบำบัดทดแทนไต สามารถสอบถามได้ที่

- สายด่วนประกันสุขภาพถ้วนหน้า โทร.1330
- สายด่วนประกันสังคม โทร.1506

จัดทำโดย

ทีมสหสาขาดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง
โรงพยาบาลศิริราช (12 พฤษภาคม 2556)

ที่ปรึกษา

ศ.นพ.ชัยรัตน์ ฉายากุล
อ.พญ.ไกรวิพร เกียรติสุนทร
สาขาวิชาวิภะวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 3,000 ฉบับ ปี พ.ศ.2558

รหัสหน่วยงาน NS 09210485863

สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

การบำบัดทดแทนไต และสิทธิการเบิกจ่าย

- การล้างไตทางช่องท้อง (PD)
- การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemo)
- การผ่าตัดปลูกถ่ายไต (KT)
- ค่าใช้จ่ายในการบำบัดทดแทนไต

โครงการสอนนักศึกษาในหอผู้ป่วย
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช